Betreft: Vraag-Antwoord bestuurlijke integratie OPSPOOR-SKOP

Van: [redacted], [redacted], [redacted]

Aan: Wethouders Purmerend, Waterland, Edam-Volendam, Wormerland, Oostzaan, Landsmeer

Datum: 6 februari 2026

Aanvullende vragen

Waarom is voor samenwerking met deze partners gekozen?
OPSPOOR heeft zo'n 10 jaar geleden contact gelegd met alle opvangpartners in de regio. In 2017 hebben Stichting Kinderopvang Purmerend (SKOP), Stichting Kinderen en Ouders (SKO) en Stichting OPSPOOR elkaar gevonden in de gezamenlijke ambitie om elk kind van 0-13 jaar de beste ontwikkelkansen te bieden.

Vanuit deze gemeenschappelijke ambitie van de toenmalige bestuurders zijn 9 jaar geleden de eerste verkennende gesprekken gestart, waarna de samenwerking geleidelijk werd opgebouwd. In de loop der jaren is deze samenwerking steeds sterker geworden. Om de kwaliteit van een Rijke Dag voor kinderen verder te versterken, willen de organisaties bestuurlijk integreren. Om zo, als één organisatie met een eendrachtige visie, elk kind gelijke kansen en een rijke ontwikkelomgeving te bieden.

De samenwerking met SKOP/SKO betekent overigens niet dat er geen ruimte is voor samenwerking met andere opvangorganisaties in de regio's waarin OPSPOOR onderwijs verzorgt. Integendeel, we hechten veel belang aan een breed netwerk van lokale partners. Met andere opvangpartners wordt dan ook actief samengewerkt, zodat op lokaal niveau de verschillende expertises en middelen optimaal kunnen worden ingezet ten behoeve van een samenhangende en passende ondersteuning voor kinderen.

Welke alternatieve bestuursvormen zijn ook onderzocht?
SKOP/SKO en OPSPOOR hebben zich in 2023 laten adviseren door Van Doorne advocaten en notarissen over de meest passende vorm van samenwerking. Daarbij zijn drie varianten onderzocht: juridische integratie, contractuele samenwerking en bestuurlijke integratie (met de subvormen personele unie, moeder-dochterstructuur en holdingstructuur).

Met welke argumenten is voor een holding gekozen boven een andere bestuursvorm?
Een juridische integratie bleek onwenselijk, omdat deze zou leiden tot één rechtspersoon en vanwege de verschillende cao's en pensioenverplichtingen complex en kostbaar zou worden. Publieke gelden mogen immers niet vermengd worden met private gelden. Contractuele samenwerking sloot onvoldoende aan bij de gewenste

intensivering van de samenwerking tussen OPSPOOR en SKOP/SKO en zou bovendien een ongewenste btw-druk op personeelsuitleen veroorzaken.

Van Doorne adviseerde daarom te kiezen voor bestuurlijke integratie in de vorm van een holdingstructuur. Deze optie biedt gelijkwaardigheid, is schaalbaar en maakt toekomstige toetreding van andere onderwijs- en opvangpartners, indien gewenst, mogelijk. In deze holdingstructuur blijven zowel OPSPOOR als SKOP/SKO afzonderlijke stichtingen met een eigen rechtspersoonlijkheid, boekhouding en risicodragerschap.

Welke pedagogische voordelen heeft een holding voor kinderen en medewerkers boven een andere bestuursvorm, bijvoorbeeld een stichting?
Een holdingstructuur maakt het mogelijk om op dezelfde manier te werken vanuit gedeelde systemen, processen en afspraken. Kinderen kunnen zich binnen één vertrouwde omgeving ontwikkelen, vanuit een gedeelde visie, cultuur en werkwijze en met één aanspreekpunt voor ouders. Dit krijgt vorm in onze ambitie voor een Rijke Dag: niet zomaar een langer dagprogramma of een reeks activiteiten, maar een samenhangend aanbod waarin opvang, onderwijs, ondersteuning en vrije tijd één geheel vormen. Vanuit gedeelde pedagogische opvattingen én organisatorische samenhang.

Is er een risicoanalyse gemaakt van deze holdingstructuur, bijvoorbeeld rond de arbeidsvoorwaarden van medewerkers, bijvoorbeeld als de holding failliet gaat?

Uiteraard is er een uitgebreide risicoanalyse gedaan. Deze is uitgevoerd door SMC (Strategic Managament Center). Ook is er bij de inrichting van de holdingstructuur expliciet rekening gehouden met risico's voor medewerkers, waaronder hun arbeidsvoorwaarden. De afzonderlijke organisaties blijven zelfstandige stichtingen met eigen rechtspersoonlijkheid, boekhouding en risicodragerschap. Dit betekent dat in het onwaarschijnlijke geval van een faillissement van de holding de arbeidsvoorwaarden van medewerkers gewaarborgd blijven binnen de afzonderlijke stichtingen.

Daarnaast biedt de gezamenlijke bestuursstructuur voordelen voor personeelsinzet en kennisdeling, wat de continuïteit en kwaliteit van de organisatie versterkt, vooral in een tijd van structurele personeelstekorten.

Wat is de wettelijke houdbaarheid van de instemming als de handtekening niet komt en wat zijn de gevolgen?
Allereerst merken we op dat de holdingstructuur an sich juridisch niet in twijfel wordt getrokken; daar bestaat geen onzekerheid over. Een holdingstructuur past binnen het wettelijke kader en dit is ook meermaals door OCW bevestigd in diverse schriftelijke stukken. Om die reden zijn de nadere verduidelijkingen ook enkel opgenomen in beleidsmatige stukken. Wat openstaat is de samenstelling van de RvT op holdingniveau en of dit voldoende is. Mocht dit niet zo blijken dan wordt er hiernaast een RvT op SKOP en een RvT op OPSPOOR niveau benoemd. Dit zijn drie simpele aanpassingen in de

statuten waarbij uiteraard weer rekening wordt gehouden met de instemming van de gemeenten.

Archief:

Hoe is de governance geregeld na de integratie?

Er komt een holdingstichting die als paraplu boven OPSPOOR en SKOP hangt. Het bestuur van beide organisaties verhuist naar de holding en is gezamenlijk verantwoordelijk voor het geheel. De Raad van Toezicht van de holding houdt toezicht op beide stichtingen. Zo ontstaat één bestuur, één toezichthouder en één koers - terwijl OPSPOOR en SKOP hun eigen rechtspersoon en identiteit behouden. Er is géén overdracht van personeel, scholen of middelen: iedereen behoudt zijn eigen werkgever, cao en opgebouwde rechten.

Kortom: bestuurlijke verbinding, maar geen juridische fusie.

Veranderen de rechten van de gemeenten?

Nee, deze blijven gelijk. In de Wpo zijn de volgende rechten aan de gemeenteraad toegekend voor zover het openbaar onderwijs betreft:

1) De gemeenteraad moet instemming verlenen aan een statutenwijziging;

2) Er moet jaarlijks verslag worden uitgebracht aan de gemeenteraad;

3) De gemeenteraad kan maatregelen nemen als de begroting niet tijdig is goedgekeurd;

4) Bij ernstige taakverwaarlozing of functioneren in strijd met de wet mag de gemeente zelf in het bestuur voorzien of de stichting ontbinden; en

5) De leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad. Daarnaast bestaat recht om deze leden te schorsen of ontslaan.

We benadrukken dat alle genoemde rechten behouden blijven ten aanzien van OPSPOOR en dubbel zijn verankerd in de conceptstatuten van de Holding:

Hoe is de medezeggenschap en de Raad van Toezicht betrokken?

In het voorjaar van 2025 heeft de Raad van Toezicht goedkeuring gegeven op het voorgenomen besluit bestuurlijk te integreren onder voorbehoud van de instemming vanuit gemeenten. Ook heeft de GMR een positief advies afgegeven. In de GMR zitten een vertegenwoordiging vanuit personeel en ouders.

Wat betekent dit voor de bekostiging van onderwijs en opvang?

De wettelijke regels blijven ongewijzigd. OPSPOOR blijft bekostigd vanuit de Rijksoverheid, SKOP uit ouderbijdragen en kinderopvangtoeslag. Voor gebouwen en huisvesting blijven de bestaande afspraken gelden; waar ruimtes gedeeld worden, wordt een eerlijk gebruikstarief afgesproken met de gemeente.

De integratie verandert niets aan financiële verantwoordelijkheden, maar maakt samenwerking eenvoudiger en doelmatiger.

Wat gebeurt er als SKOP failliet zou gaan?

SKOP is financieel gezond. Mocht er in de toekomst toch een faillissement plaatsvinden, dan stelt de curator alles in het werk om de opvang door te laten gaan, eventueel met een andere partij. OPSPOOR kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schulden van SKOP; de geldstromen en risico's blijven volledig gescheiden.

Blijft OPSPOOR samenwerken met andere opvangpartners?

Zeker. OPSPOOR blijft ook samenwerken met Forte, SKW, Boefje, Baloe, Berend Botje en andere partners. De integratie met SKOP sluit die samenwerking niet uit, ze vergroot juist de ruimte om samen te leren en te innoveren.

Heeft dit gevolgen voor personeel en kwaliteit?

Nee, behalve in positieve zin. Er verandert niets aan arbeidsvoorwaarden of werkgeverschap, maar medewerkers krijgen méér ontwikkelkansen, doorstroommogelijkheden en inspiratie. Door de integratie kunnen teams van opvang en onderwijs intensiever samenwerken, waardoor signalen sneller worden opgepakt en de kwaliteit toeneemt.

Waarom is deze integratie juist goed voor kinderen?

Kinderen hebben baat bij rust, voorspelbaarheid en samenhang. Met één visie en één team wordt hun wereld na de integratie overzichtelijker, warmer en veiliger. Professionals werken niet naast elkaar, maar mét elkaar, vanuit hetzelfde kindbeeld. Door de krachten van opvang en onderwijs te bundelen, ontstaat een doorgaande leer- en ontwikkellijn van 0 tot 13 jaar en kunnen we elk kind een Rijke Dag bieden, waarin het kan ontdekken, leren en groeien in een vertrouwde omgeving.

In hoeverre is het btw voordeel leidend geweest?

De bestuurlijke integratie brengt ook financiële voordelen met zich mee. Btw-kosten die nu nog ontstaan door samenwerking tussen afzonderlijke rechtspersonen, vervallen bij een bestuurlijke integratie. Door deze onnodige kosten weg te nemen, kunnen middelen gerichter worden ingezet voor maatschappelijke doelen, zoals het versterken van de

ontwikkelkansen van kinderen en het invullen van een belangrijke maatschappelijke opdracht: het verkleinen van kansenverschillen. Dit is echter niet leidend geweest.

In jullie oplegger en voorlegger onder gevraagde instemming vragen jullie:

1. **Instemming van de gemeenteraden op de statuutwijziging van Opspoor**
2. **Instemming van het college van B&W op de statuutwijziging van SKO.**

Maar is het niet zo dat jullie ook instemming vragen op de oprichtingsstatuten van O2 voor Toekomstmakers?

Juridisch gezien heeft de gemeenteraad een instemmingsrecht op de statuten van Stichting Opspoor. De holding (Stichting O2 voor Toekomstmakers) dient nog opgericht te worden. Wettelijk gezien heeft de gemeenteraad geen instemmingsrecht voor de oprichting of de statuten van de holding. De holding verzorgt zelf immers geen openbaar onderwijs. Dat instemmingsrecht wordt overigens wel aan de gemeenteraad verleend in de statuten van de holding, maar deze bestaat op dit moment nog niet.

Omdat het om een bestuurlijke integratie middels een holdingstructuur gaat, zijn de conceptstatuten van de holding wel van belang voor de gemeenteraad. Bepaalde bevoegdheden van de gemeenteraad worden immers (dubbel) verankerd in de statuten van de holdingstichting. Omdat de statuten van de holding noodzakelijk zijn om een compleet beeld te vormen zijn deze ook bijgevoegd. Een instemming op de statuten van Opspoor, in het kader van de holdingstructuur, kan de gemeenteraad onzes inziens niet goed beoordelen zonder de statuten van de holding.

In zekere zin kan je daarom stellen dat een instemming op de statuten van Opspoor ook een indirecte instemming voor de statuten van de holdingstichting inhoudt. Er is echter geen wettelijk instemmingsrecht en om die reden is daarom niet formeel verzocht.

Voor de statutenwijziging van SKO is op grond van de subsidieverordening peuteropvang gemeente Purmerend instemming nodig van het college van B&W. Dat betreft een separate instemming.

<u>Vragen gemeente Purmerend</u>

Wethouder Saaf heeft toegezegd dat zij schriftelijk terugkomt op de vraag van de fractie D66 of de gemeente, bijvoorbeeld na een jaar, gaat monitoren of de samenwerking in deze vorm gunstig uitwerkt voor de kinderen in Purmerend.

OPSPOOR heeft toegezegd in het bestuursverslag expliciet aandacht te besteden aan de effecten van deze samenwerking, met bijzondere focus op de ontwikkeling van een Rijke Dag en de voordelen hiervan voor kinderen, medewerkers en de verdere ontwikkelingen op wijkniveau. Het bestuur verstrekt jaarlijks het bestuursverslag aan de betrokken gemeenten, waarin zowel inhoudelijke als financiële verantwoording is opgenomen. Dit verslag wordt tevens toegelicht tijdens een fysieke bijeenkomst met alle wethouders en ambtenaren, waarbij dit onderwerp expliciet op de agenda zal staan.

Hiermee beschikken de gemeenten jaarlijks over de informatie die nodig is om te monitoren of de samenwerking in deze vorm gunstig uitwerkt.

Op welke manier wordt aan de doorgaande ontwikkellijn vormgegeven als de locaties van basisschool en kinderopvang niet in elkaars nabijheid liggen?

Hoewel het de voorkeur heeft dat onderwijs en kinderopvang zich op één locatie bevinden, is dit in enkele situaties (nog) niet fysiek te realiseren. Maar ook in deze gevallen blijft de doorgaande ontwikkellijn geborgd door te werken vanuit één team met een gedeelde pedagogische visie, cultuur en werkwijze. Een bestuurlijke integratie maakt het mogelijk om gebruik te maken van gezamenlijke systemen, processen en afspraken, waardoor afstemming structureel is georganiseerd.

Binnen één bestuur kan personeel makkelijker worden ingezet waar het nodig is. Kennis en ervaring worden gedeeld tussen opvang en onderwijs. Dit zorgt voor meer samenhang en een betere begeleiding van kinderen. Daarnaast vervallen bij een bestuurlijke integratie de btw-kosten die ontstaan bij samenwerking tussen afzonderlijke organisaties, waardoor middelen effectiever kunnen worden ingezet voor het versterken van ontwikkelkansen en het verkleinen van kansenverschillen. Kortom: het aanbieden van een Rijke Dag voor elk kind.

Hoe kan, meer specifiek, sprake zijn van een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen die naar het speciaal basisonderwijs gaan, zoals kinderen met een verstandelijke beperking.
Binnen de nieuw gevormde stichting werken opvang en onderwijs, vanuit een gedeelde visie, samen aan de ontwikkeling van kinderen vanaf jonge leeftijd. Door kinderen al vroeg in beeld te hebben, kunnen OPSPOOR en Stichting Kinderopvang Purmerend/SKO hun ontwikkeling goed volgen en tijdig signaleren wanneer extra ondersteuning nodig is.

Vroegsignalering stelt hen in staat om een passend advies te geven en passende begeleiding te organiseren, afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van het kind. Omdat kinderopvang, regulier onderwijs en speciaal onderwijs binnen één organisatie samenwerken, zijn de lijnen kort. Dat maakt de samenwerking makkelijk en zorgt voor een goede overdracht.

Er wordt op verschillende locaties al samengewerkt met SKOP, maar er is ook samenwerking met andere kinderopvangorganisaties. Kan vanuit de holdingsstructuur nog steeds sprake zijn van een gelijkwaardige samenwerking met de verschillende organisaties? Kunt u dat nader toelichten?
Gelijkwaardige samenwerking met andere partners is niet alleen mogelijk, maar ook noodzakelijk. Iedere partner brengt eigen kennis en ervaring mee. Samen zorgt dit voor een completer en beter aanbod voor het kind.

Ook de samenwerking met andere kinderopvangorganisaties is van grote waarde. Zij spelen een belangrijke rol in de lokale pedagogische omgeving en dragen bij aan continuïteit voor kinderen en ouders. Zo ontstaat een breed en toegankelijk ontwikkelaanbod, waarin de behoeften van het kind centraal staan. Door elkaar te zien en te erkennen als gelijkwaardige partners en samen verantwoordelijkheid te nemen, leggen zij een sterke basis voor duurzame ontwikkeling en een Rijke Dag voor ieder kind.

Met betrekking tot de participatie: In welke fasen en op welke manier worden medewerkers, leerkrachten, pedagogisch medewerkers van de kinderopvang en ouders bij het proces van bestuurlijke integratie betrokken?
De samenwerking tussen de organisaties is niet nieuw, maar kent een lange aanloop. Al sinds 2017 werken OPSPOOR en Stichting Kinderopvang Purmerend/SKO intensief samen. In de afgelopen jaren zijn beide werelden steeds verder naar elkaar toegegroeid, waarbij alle medewerkers zijn meegenomen in dit proces. Daarnaast is door een externe partij veldonderzoek gedaan onder de staf, schooldirecteuren en locatieleiders. Op basis van deze input is een ontwikkelroute tot eind 2027 ingericht waarbinnen gezamenlijk invulling wordt gegeven aan de gedeelde ambitie: een Rijke dag voor elk kind. Communicatie richting ouders en verzorgers is op dit moment nog niet actief ingezet. Op de locaties waar al nauw wordt samengewerkt, zijn ouders en verzorgers uiteraard goed op de hoogte van deze samenwerking en het doel hiervan. De communicatie richting andere ouders start na de formele bestuurlijke integratie en maakt onderdeel uit van de ontwikkelroute. Tijdens dit traject wordt een zorgvuldig communicatieproces in gang gezet. Dit gebeurt op basis van een plan waarin per fase wordt beschreven wie, wanneer en op welke manier wordt geïnformeerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende doelgroepen en hun specifieke informatiebehoefte.

Het uitgangspunt in alle fases is dat de communicatie tijdig, volledig, transparant en zorgvuldig is. Door gebruik te maken van verschillende communicatiemiddelen en -momenten zorgen OPSPOOR en Stichting Kinderopvang Purmerend/SKO ervoor dat alle betrokkenen zich gehoord en goed geïnformeerd voelen en vertrouwen hebben in het proces.

<u>Vragen gemeente Landsmeer – D66</u>

Uit de aanleiding blijkt het belang van de integratie, maar blijkt niet wat de directe aanleiding is voor dit voorstel. Op wiens verzoek (gemeente, bestuur, SKOP of SKO) is wanneer gestart met het toewerken een voorstel om te komen tot de bestuurlijke integratie?

De ontwikkeling van een kind begint al ruim voor de basisschoolleeftijd. Vanuit de gezamenlijke overtuiging dat nauwe samenwerking tussen opvang en onderwijs van belang is om kansenverschillen te verkleinen, zijn Stichting OPSPOOR en Stichting

Kinderopvang Purmerend/ Stichting Kinderen en Ouders al in 2017 gaan samenwerken vanuit een gezamenlijk bedrijfspand en op diverse locaties. Gezien de positieve ervaringen met de samenwerking in de afgelopen jaren en de landelijke ontwikkeling waarin opvang en onderwijs, ondersteund door nationaal beleid, steeds vaker toewerken naar een geïntegreerd en samenhangend aanbod, hebben de stichtingen zich laten adviseren door Van Doorne advocaten en notarissen over de meest geijkte vorm van samenwerking. Daar is in 2023 het advies op gekomen om bestuurlijk te integreren middels een holdingstructuur. Deze stap past bij de gedeelde ambitie van de stichtingen om de visie op een Rijke Dag voor elk kind duurzaam en stevig te verankeren in één bestuurlijke structuur.

In 2025 hebben Stichting OPSPOOR en Stichting Kinderopvang Purmerend/ Stichting Kinderen en Ouders de beleidsmedewerkers en wethouders van de betrokken gemeenten uitgebreid geïnformeerd over de plannen en is het huidige voorstel bij de betrokken gemeenten ingediend.

De website van archipel primair is al gericht op onderwijs en opvang. De website van openbaar onderwijs Ouderkerk aan de Amstel is nog alleen op onderwijs gericht. Zijn dit de enige voorbeelden bekend, tot op heden?
Er zijn vergelijkbare casussen, met betrokkenheid van onderwijsinstellingen voor primair openbaar onderwijs, naast de door u genoemde Stichting Archipel Bestuur, zoals:

- Stichting SCIO Groep voor Opvang en Onderwijs, die het bestuur vormt van Stichting Talent en Stichting Kinderopvang West-Friesland (https://sciogroep.nl/);
- Holdingstichting Zonova Swazoom, die het bestuur vormt van Stichting Zonova en Stichting Swazoom Kinderopvang (https://www.zonova.nl/tp-27111-2/zonova);
- Stichting aan de Amstel, die het bestuur gaat vormen van Stichting Openbaar Onderwijs A/d Amstel in Amsterdam en Stichting Kinderopvang aan de Amstel (OOadA).

Daarnaast zijn er vele voorbeelden van samenwerkingen tussen primair onderwijs en kinderopvang, waarbij (algemeen) bijzonder onderwijs instellingen zijn betrokken. Stichting Un1ek in omgeving Vlaardingen, Schiedam bijvoorbeeld, was de pionier van deze wijze van integratie tussen onderwijs en opvang in 2014. Blosse is ook een voorbeeld van de combinatie van bijzonder primair onderwijs en kinderopvang. Scholenkoepels die bijzonder primair onderwijs bieden (soms in combinatie met openbaar onderwijs) hebben geen goedkeuring van de gemeente nodig voor het wijzigen van hun statuten.

Landelijk is er al geruime tijd een duidelijke beweging zichtbaar waarin onderwijs en opvang steeds nauwer samenwerken en toewerken naar een integraal, samenhangend

aanbod voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Deze ontwikkeling laat zien dat de combinatie van onderwijs en opvang geen uitzondering meer is, maar steeds meer de nieuwe standaard wordt.

Wat vinden andere stakeholders van deze ontwikkeling? Kan de adviesaanvraag en het advies van de GMR van Stichting Opspoor worden gedeeld met ons?
In het voorjaar van 2025 heeft de Raad van Toezicht goedkeuring gegeven op het voorgenomen besluit bestuurlijk te integreren onder voorbehoud van de instemming vanuit gemeenten. Ook heeft de GMR een positief advies afgegeven.